

Kadınların Kurtuluşu İçin Mücadelenin Stratejik Önemi

07.03.2025 • Bob Avakian'ın Yazıları, Kadın Sorunu • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Okumakta olduğunuz makale, Bob Avakian'ın *Yeni Komünizm* kitabından alınmıştır. Eserin tamamına şu linkten ulaşabilirsiniz: <http://elyayinlari.com/kitap-magazasi/yeni-komunizm/>

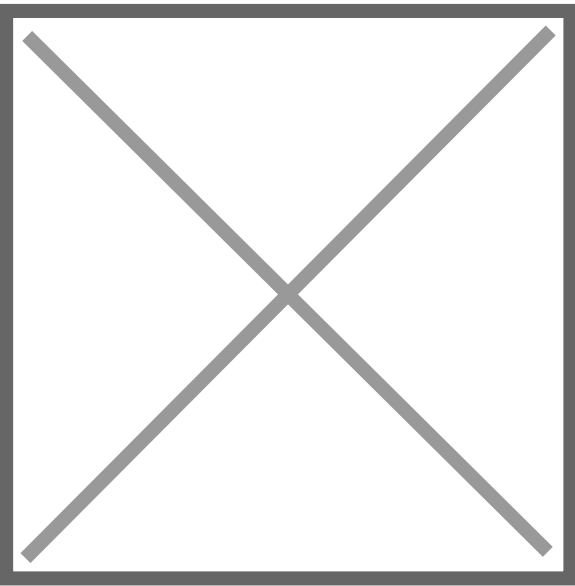

Kadınların ezilmesi ve onların kurtuluşu için verilen mücadele, tüm boyutlarıyla, hem bu ülke içinde hem de bir bütün olarak dünyada stratejik bir sorun olarak, her türlü baskı ve sömürünün kökünü kazıma ve bütün insanlığın kurtuluşu için yürütülen genel mücadelede hayati bir önem oynayabilecek ve oynaması gereken bir şey olarak görülmelidir. Bundan *Basics 3:22*'de bahsedilmektedir¹ ve *Çözülmemiş Çelişkiler, Devrimin İtici Güçleri* metninin 3. kısmında daha kapsamlı bir şekilde ortaya konulmuştur.²

Bu metinde söylenen şey, günümüzün dünyasında önümüzde duran bir şeyin, kadınların ezilmesine bağlı olan çelişkilerin giderek daha fazla telaffuz edilir ve giderek keskin hale gelmesi olduğudur. Bu kısmen, küreselleşmiş kapitalizmin işleyiş biçiminden kaynaklıdır. Bunu şöyle ifade edelim: Dünyanın pek çok kısmında proletaryanın sömürülmesi çok önemli bir düzeyde, kadınların sömürülmesidir. Bütünüyle böyle değilse de, çok önemli bir düzeyde böyledir.

Bu durum, kadınların ezilmesinin geleneksel biçimlerinden bazılarıyla çatışan bir nesnel faktördür. Dünyadaki köktendinci güçler, çekirdekleri itibariyle gerici, katı *patriyarkal* güçlerdir; eğer onları tanımlayacak bir şey varsa öncelikle budur. Ve bu gerici köktencilik bu denli büyük bir olgu haline gelmesinin sebeplerinden biri, giderek daha fazla sayıda kadının dışarıya çıkması ve önemli bir kısmının proleterler olarak sömürülmesiyle, koşullarda meydana gelen çarpıcı değişimdir. Üçüncü Dünya'daki pek çok ülkede köylülüğün önemli bir bölümü yerinden sökülmiş, kentlerdeki gecekondu mahallelerine fırlatılmıştır. Burada da *Devrim Yapmak ve İnsanlığı Kurtarmak*'ın 2. kısmının başındaki altı paragrafta vurgulanan şey devreye girer:

Sistemin işleyişinin sonucu olarak neyin geleceği ve öteki sınıf güçlerinin ne yapacağı da dahil olmak üzere, dünyada olan farklı şeylerden kaynaklanacak olanların hepsini bilemezsiniz - bunun yol açabileceği değişimleri tam olarak öngöremezsiniz- ancak öteki sınıf güçlerinin durumun üzerinde çalışırken ne yaptığı da dahil olmak üzere tüm bunların üzerinde çalışmanız gerekir. Pek çok Üçüncü Dünya ülkesinde daha geniş orta sınıf güçlerin oluşması bile -Çin'de, Hindistan'da veya başka yerlerde, hatta emperyalizmin bu denli yağmaladığı pek çok Afrika ülkesinde bile halen orta sınıflar, birkaç on yıl önce olmayan bir biçimde geliyor- kendi başına çelişkilidir. Bu durum bir yandan, komünist devrim açısından bir soruna sebep olmaktadır. Orta sınıfları, en azından kayda değer bir derecede kazanmamız gerekir, ama lanet olsun ki bu kısa vadede gerçek bir sorun olabilir! Söylediklerimin ruhunu anlıyorsunuz. Her durumda, pek çok Üçüncü Dünya ülkesinde orta tabakanın kayda değer düzeyde büyümesi meselesi çelişkilidir ve bu sadece genel anlamda değil, aynı zamanda daha özel olarak kadın sorunuyla ilgili olarak da böyledir, zira örneğin orta tabakada çok daha fazla eğitilmiş kadın olacaktır ve bu, kadınların ezildiği pek çok geleneksel biçimle keskin bir şekilde çatışan bir durumdur. Hindistan'daki toplu tecavüzler gibi korkunç şeylerin veya başka korkunçlukların nedenlerinden biri, bu değişimlerin özel olarak ataerkil baskı da dahil olmak üzere geleneksel baskı biçimlerinin altını oyması ve bunlara meydan okumasıdır. Fakat herhangi türden bir devrimci dönüşüm olmamıştır. Bu yüzden, bu mesele son derece patlamaya hazır bir duruma yol açmaktadır.

Ardından bu ülkenin içine bakabilirsiniz: ekonominin değişen doğasıyla, çok sayıda kadının daha düşük tabakalarda, daha düşük ücretli işlerde çalışmasıyla beraber, daha da fazla sayıda kadın profesyonelin, orta sınıftan bizzat çalışan kadının, üniversite mezunu kadının vb. olduğuna işaret edildi. Bu türden şeyler birkaç on yıl öncesine göre büyük ölçüde farklıdır. Ve bunun da çok çelişkili sonuçları vardır. Bir yanda, bütün bu kişisel güçlenme ve “kendi girişime başlayayım, yahut bir işletmede yönetici pozisyonuna gelip erkekler kadar zalim olmanın nasıl olduğunu öğreneyim” diyen kadınlar var. Diğer yanda ise bu durum bu ülke de dahil olmak üzere geleneksel ilişkilerle çarpışıyor ve bütün bu köktenci deliliğin, bu örnekte *Hıristiyan* faşist köktenciliğin ortaya çıkmasında önemli bir rol oynuyor. Örneğin kürtaj hakkına yönelik saldırıyı bir düşünün. Tabii bundan bahsederken, gerçekten vurgulamamız gereken bir şey de var: bu ortaçağ fanatikleri kürtaja karşı çıktıkları gibi, doğrudan doğruya doğum kontrolüne de karşı çıkıyor. Daha arka planda kalan, ama gerçekten önemli olan bu örnek, burada gerçekte söz konusu olanın ne olduğunu gayet iyi ortaya koyuyor. Bu nokta daha önce belirtilmişti, ama ben doğum kontrolüne ve kürtaja karşı olmanın “bebeklerin öldürülmesiyle” kesinlikle ilgili olmadığını, bunun *kadınların tâbi kılınması* ve onlara kuluçka makineleri ve cinsel objeler olarak bakılmasıyla ilgili olduğunu keskin bir şekilde ortaya koyduğunu dikkatinize sunmak istiyorum.

Fakat buradaki esas noktaya dönmek gerekirse, özel olarak kadınları etkileyen ve kadınların ezilmesinin geleneksel biçimlerine karşı olan önemli toplumsal değişimler arasındaki çelişkiler keskin bir ifade bulmaktadır; ve bu sorun kadınların ezilmesi ve kurtuluşları için mücadele sorunu- nesnel olarak kendini, çok daha fazla ifade edilen bir biçimde ortaya koymaktadır. **Bu meselenin çok daha büyük çapta, proleter devrimin önemli bir parçası olarak ele alınması gerekir: kendi başına önemli bir mücadele olduğu gibi, aynı zamanda, temel anlamda, nihai amacı hiçbir baskı ve sömürü biçiminin olmadığı komünist bir dünya olan komünist devrimin hayati bir parçası olarak ele alınması gerekir.**

Dünya çapında ve bu ülkede kadınlara yapılan muameleye bir bakın. Bu ülkede devamlı olarak kadınların alçaltılmasıyla karşı karşıya kalmadan yaşayamazsınız. Yaygın cinsel saldırılara ve kadınların cinsel yönden alçaltılmasına, yahut ne zaman çocuk sahibi olacaklarını, hatta olup olmayacaklarını belirleme hakkı gibi temel bir şeye yönelik saldırılara ilave olarak, çocuk yetiştirmeye bakın. Değişimlerin meydana gelmesi, bu ülkede çok sayıda bekar kadının da

doğum yapması sonucunda, bu durumlarda çocuk bakımının sorumluluğunu kimin alacağı açıktır. Bir koca ile eşinin olduğu aileler içinde de halen büyük çoğunlukla çocuklarla ve ev işleriyle ilgilenenler, çoğu aynı zamanda evin dışında da çalışan kadınlardır. Bu yalnızca yüzeysel bir olgu, yahut salt geçmişteki aile ilişkilerinin bir “kalıntısı” değildir; üretim tarzıyla ilgili meseleye geri dönerek belirtmek gerekirse, bu durum kökleri, meta haline getirilen emek gücünün başka sermayelerle rekabette sermaye biriktirmenin aracı olduğu **meta üretimi ve değişimi ilişkisinden doğan ve derinlere kök salmış** ataerkil ilişkilerde yatmaktadır ve genel olarak bu ilişkilerin parçasıdır. Bütün bunların bu sistem içindeki varlığı tesadüfi değildir. Bu sistem içindeki reformlarla veya daha “aydın insanların” otorite mevkilerine gelmesiyle ortadan kaldırılamaz. Bu sistemin temel ilişkilerine ve dinamiklerine dair bilimsel bir tahlil, kadınların ezilmesinin bu sistem içinde neden ortadan kaldırılamayacağını güçlü bir şekilde gösterecektir.

Birkaç düşünce deneyi, bu temel noktanın görülmesini sağlamaya yardımcı olabilir. Bu sistem altında geleneksel aileyi ortadan kaldırabilir misiniz? Ve eğer bu aileyi ortadan kaldırırsanız, özel mülkiyetin mirası gibi şeylerle nasıl baş edeceksiniz? Yahut aileyi korurken bu sistem altında kadınların ezilmesine nasıl son vereceksiniz? Bunlar kendi kendimize boğuşmamız gereken, ama aynı zamanda başkalarına da sormamız gereken sorulardır. Eğer bu baskıları sonlandırma konusunda ciddiyseniz, bunları bu sistem altında yapıp yapamayacağınızı konuşalım. Gerçeklik şu ki, yapamazsınız. Fakat bunu salt söylemek ve bir dogma gibi ortaya koymak yerine, onları ihtiyaç duyduğumuz genel devrimde öne çıkarmamızın hayati bir parçası olarak çok daha fazla insanı bu anlayışa kazanabilmemizi sağlayacak gerekli zemini elde edebilmemiz için, bunun gerçekten neden böyle olduğunu kavrayacak şekilde çalışmamız gerekir.

Bu sorunu bir kenara itmeye çalışacak, yahut onu tali bir yere yerleştirecek bir komünist devrim olmayacaktır. Bunun yalnızca bir manevi kanaat olarak değil -ki böyle de olması gerekir- aynı zamanda stratejik düşünceler olarak anlaşılması gerekir. Elbette kadınların kurtuluşunun önemli bir boyut olmadığı bir devrim amacı olmamalıdır, ama bunun ötesinde, bu hiçbir durumda mümkün de değildir: bu noktayı yaptığınız her şeyin ön sıralarına yerleştirmeden komünist devrim yoluna ciddi bir şekilde giremezsiniz.

Yine bu noktada da, popülizmin veya yüzeysel bir olgunun peşinden gitmiyoruz. Herhangi bir verili zamanda insanların ne düşündüğüne veya ne yaptığına göre hareket etmiyoruz. Kadınların ezilmesinin çok derin bir unsuru olduğu bu sistemin temelindeki çok derinlere kök salmış çelişkilere bakarak ve onları tahlil ederek hareket ediyoruz. Tam içinde bulunduğumuz anda, bu çelişkinin etrafında olması gereken türden bir kitle devinimi ve mücadelesi yok. Ancak bu, bunun derinlere yerleşmiş bir çelişki olmadığı anlamına gelmez. Bunun anlamı, ihtiyaç duyulan türden kitle mücadelesinin etrafında şekilleneceği başka çelişkilerin de olduğu ve bunların da nihai amacı komünizm olan genel devrimci mücadeleye bağlanması gerektiğidir. Bu stratejik açıdan çok elverişlidir. Kısa vadede elverişsiz olan boyutları bulunan pek çok çelişkiye bağlıdır, ama genel ve stratejik açıdan çok elverişlidir. Eğer toplumda, nefes alma ve insan gibi yaşama temel ihtiyacını yalnızca komünist devrimle sağlayabilecek bir gruptan bahsederseniz, bunun kadın kitleleri kadar geçerli olduğu bir başka grup yoktur.

1 *Basics* 3:22 “Bir tanesi hariç tutarak bütün zincirleri kıramazsınız. Erkeklerin kadınlar üzerindeki baskısını sürdürmek istiyorsanız, sömürü ve baskıdan kurtulmak istediğinizi söyleyemezsiniz. Bir yarıyı diğer yarıya köle halde tutarak insanlığı kurtarmak istediğinizi söyleyemezsiniz. Kadınların ezilmesi bütünüyle, toplumun efendiler ve köleler, sömürücüler ve sömürülenler arasında bölünmesine bağlıdır ve bu türden koşulların sonlandırılması, kadınların tam kurtuluşu olmadan imkansızdır. İşte tüm bu nedenlerden ötürü kadınlar, yalnızca devrim yapmakta değil, aynı zamanda tam manasıyla bir devrimin olmasını sağlamada muazzam bir role sahiptir. Kadınların öfkesi, proleter devrim için kuvvetli bir güç olarak açığa çıkarılabilir ve çıkarılmalıdır.” *Basics*, *Bob Avakian'ın Konuşma ve Yazılarından*.

2 Bob Avakian, *Çözülmemiş Çelişkiler, Devrimin Itici Güçleri*, 2009 sonbaharında yapılan bir konuşmanın yayına hazırlanmış bant çözümü. revcom.us sitesinde mevcut.